

Πρὸς τὴν δύουσαν τὴν λάμψιν

Πρὸς τὰ σκότη τῆς ἐσπέρας.

Τί θὰ ἔλεγεν ὁ Χιαβάθας ἐὰν παρὰ τοῦ μεταμορφωθέντος Ὀσσαίου καὶ τῆς ἀδικηθείσης Ὀδῆνης ἤκουε «Ἐγὼ εἰμὶ ἡ ἀλήθεια, ἡ ζωὴ, ἡ ὁδός, τὸ φῶς τὸ φωτίζον πάντα ἄνθρωπον εἰς τὸν κόσμον ἐρχόμενον; . . .» "Ὅτ' ἡ πορεία του ἔληξε. Καὶ ὅμως πόσον ἀπέχει τῆς πραγματικότητος ἐτι καὶ νῦν ἀπ' αἰώνων! . . . "Ὡ τῶν ἀγνῶν παλμῶν τῆς ἀρχαϊκῆς ἀθρόοτης τῆς παρθενικῆς καρδίας τοῦ ἔρωτος! ἐξεικονιζομένου ἐξαισίως διὰ τῶν ἀκολούθων ἀφελῶν καὶ προσφύεσάτων τῆς Μεταφράσεως στίχων παριστάντων τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Μεταμορφωθέντος.

Τοῦ δὲ ἔρωτος τὸ ἔσμα

Τὸ γλυλὺ, τὸ πλήρες πάθους,

Ἰσχυρᾶς μαγείας ἔσμα,

Φοβερώτερον ἀκόμη

Τοῦ πολέμου, ἐδηλοῦτο

Διὰ τῆς ἐξῆς εἰκόνας.

Ἐρως ἐν μορφῇ ἀνθρώπου

Ἐρυθρὰν στολὴν φοροῦντος,

Ἐραστῆς καὶ ψάλτης ἄμα

Δηλοῖ τοῦτο «Ἐγὼ εἰμαι

» Ἰσχυρότατον ἀπάντων

» Τῶν ἐπὶ τῆς γῆς πλασμάτων».

(ἀκολουθεῖ)

ΠΕΡΙ ΣΥΝΤΕΛΕΙΑΣ ΤΟΥ ΑΙΩΝΟΣ

(συνέχεια καὶ τέλος· ἴδε προηγ. φυλ.)

Ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων δοξασιῶν, μία ὑπῆρξε καὶ ἡ δογματίζουσα ὅτι διὰ τοῦ πυρὸς τὰ πάντα διαδραμοῦνται. Διδαχθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ζωροάστρου, πρεσβευθεῖσα ὑπὸ τῶν Ἑβραίων καὶ ἀποδεκτή γενομένη παρὰ τῶν πατέρων τῆς χριστιανικῆς Ἐκκλησίας, ἐξακολουθεῖ μέχρις ἐσχάτων πιστευομένη, καθόσον ἡ ἐπιστήμη, μὴ θεωρήσασα ταύτην ὅλως παράλογον, οὐδαμῶς κατὰ τῆς ἐπικρατήσεώς της ἀντετάχθη. Ὁ τῆς γῆς ἐπίπαγος, ὅστις ἔχει ἤδη περιβάλει τὴν ἐπιφάνειαν αὐτῆς, ἰσοπαχὺς ἐν παρομοιώσει πρὸς λεπτοτάτην ὕαλον σφαῖρας, ἐχούσης διάμετρον ἐνὸς μέτρου, οὐδόλως δύναται νὰ κωλύσῃ τὴν ἐν τῷ κέντρῳ διάπυρον καὶ βρευστὴν οὐσίαν ἵνα μένη, οἶονεῖ ἐντετειχισμένη, ἐν τῇ αὐτῆς ἐστὶς, ἔστω καὶ ἐφ' ἡμέραν, διότι ὡς παρατηροῦμεν διὰ τινων ἐργαλειῶν τῶν ἀστεροσκοπείων, σεισμογράφων παρ' ἡμῖν μεταγλωττισθέντων, καθ' ἐκάστην ὁ φλοιὸς τῆς σφαίρας μας σείεται κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἰσχυρῶς ὑπὸ ἐσωτερικῶν τοῦ πυρὸς ἐξάρσεων. Ὅποια λοιπὸν ἡ ἡμέτερα ἀσφάλεια, ἀφοῦ ἐνὸς καὶ μόνου λεπτοῦ τῆς ὥρας σει-

σμὸς μεταβάλλῃ οὐχὶ Casamicciola καὶ Χιον καὶ Ἰάβαν εἰς θλιβερά ἐρείπια, ἀλλ' ἡπείρους ὀλοκλήρους δύναται νὰ καλύψῃ μὲ ὑδάτινον μανδύαν καὶ ἐκ τῶν βυθῶν τῆς ἀβύσσου διὰ βύακος πυρὸς νέους κόσμους ν' ἀναπλάσῃ, καταστρέφων τοὺς παρόντας;

Δευτέρα καὶ ἀρχαία θεωρία περὶ συντελείας τοῦ κόσμου εἶνε, ὅτι αὕτη θὰ προέλθῃ ἐκ τινος τῶν περιπλανωμένων κομητῶν, οὗς οἱ Χαλδαῖοι πρῶτοι ἀνεγνώρισαν ὡς διαρκεῖς ἀστέρας, εἴτε διὰ τῆς συμμίξεως μετὰ τῆς γηίνης ἀτμοσφαίρας δηλητηριώδους τινός καταστρεπτικοῦ αἰρίου, ἀποτελοῦντος τὴν μακρὰν ἐκ χιλιάδων, ἔστιν ὅτε καὶ μυριάδων, λευγῶν κόμην αὐτῶν, ὁπότε πᾶσα ἰκμάς τῆς γηίνης ζωῆς ἤθελεν ἐκλείψει· εἴτε διὰ τῆς συγκρούσεως τῆς σφαίρας μας μετὰ τοῦ πυρῆνος ἐνὸς αὐτῶν, ὁπότε, τοῦ νόμου τῆς ἑλξεως καὶ τῆς βαρύτητος ἐξουδετερωθησομένου διὰ τῆς ἀντιστάσεως, τῆς δὲ γῆς ἐν τῷ μεταξὺ ἐκτροχιασθησομένης, αὕτη διὰ καταπληκτικῆς ταχύτητος μετὰ δύο μῆνας ἤθελε καταπέσει ἐπὶ τοῦ ὄγκου τοῦ ἡλίου, μεταβληθησομένη αὐτοστιγμῇ ἅπασα εἰς διάπυρον καὶ βρευστὴν, ὡς τὴν ἀρχικὴν, μάζαν. Καὶ μολοντι ἀριθμοῦνται ὅτι ἀνεφάνισαν ἐξ ἐνὸς δήποτε σημείου τῆς σφαίρας μας, ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τῆς χριστιανικῆς χρονολογίας μέχρι σήμερον, περισσότεροι τῶν ἐξακοσίων πεντήκοντα κομητῶν, τῶν εἰσέτι ἀνεξερευνητῶν ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης οὐρανίων αὐτῶν σωμάτων, οὐδαμοῦ ὅμως σημειοῦται ὅτι προῆλθεν ἐκ τινος τούτων διαταραχὴ εἰς τὴν κανονικὴν τοῦ πλανήτου μας πορείαν, ἐκτός τοῦ μεγαλοπρεποῦς φαινομένου τῆς πτώσεως ἀμέτρου σμήνους ἀπαραμύλλων τὸ μέγεθος καὶ τὴν ὠραιότητα διαττόντων ἀστέρων κατὰ τὴν 27 Νοεμβρίου τοῦ 1872, ὅτε ὑπελογίζετο συνόδιον τῆς Γῆς μετὰ τοῦ ἐνὸς τῶν δεδιχασμένων κομητῶν τοῦ Biela, κατὰ τὴν διασταύρωσιν τῶν τροχιῶν των. Ἀλλ' ἄρα γε ὑπάρχει πιθανὸς τοιοῦτός τις κίνδυνος τῆς σφαίρας μας ἐκ τῆς συγκρούσεως μετὰ τινος κομήτου; Ἡ ἐπιστήμη ἀνεπιφυλάκτως ἀδυνατεῖ περὶ τούτου νὰ βεβαιώσῃ. Τούτου δ' ἔνεκεν ὁ Φλαμαρίων φρονεῖ μετὰ ψυχραιμίας λίαν ἐπιθυμητὴν τοιαύτην τινὰ σύγκρουσιν, τῆς καθαρᾶς, ὡς λέγει, ἐπιστήμης χάριν, εἰ καὶ θεωρεῖ ταύτην, ἂν μὴ ὅλως ἀδύνατον, τοῦλάχιστον ἀπιθανωτάτην.

Τρίτη καὶ λίαν περίεργος εἶνε καὶ ἡ τῶν κατακλυσμῶν θεωρία. Οἱ πάντες ἔχομεν διδαχθῆ, ἐν τῷ μαθήματι τῆς ἱερᾶς ἱστορίας, ὅτι πρὸ 5169 (:) ἐτῶν συνέβη ὁ φοβερὸς τοῦ Νῶε κατακλυσμὸς, μόνου αὐτοῦ διασωθέντος μετὰ τῆς οἰκογενείας του καὶ τινων ζευγῶν τῶν κτηνῶν του ἐπὶ τοῦ ὄρους Ἀραράτ. Καὶ ἐκεῖνοι ἀκόμη τῶν πολλῶν ὅτινες διαφιλονεικοῦσι τὸ θεόπνευστον τοῦ προπάτορος ἡμῶν Νῶε, ὅπως προῖδῃ ἢ προεμπνευσθῇ καὶ κατασκευάσῃ τὴν σωτήριον αὐτοῦ κιβωτόν, δι' ἧς μέγας ἐγένετο ἡμῶν λυτρωτής (ὅπερ, εἰρήσθω ἐν παρόδῳ, καὶ ἂν ὑπὸ τῶν ἀπίστων ἀπεδεικνύετο μαθηματικῶς, ἀληθὴς τερατολο-

γία, ἀρκεῖ πρὸς ὑπεράσπισιν αὐτοῦ καὶ καταισχύνην ἐκείνων ἡ ἱστορικὴ βεβαίωσις, ὅτι ἦτο φίλος ἀκρατῆς τοῦ ἐρυθροῦ τῶν ἐπιγείων νέκταρος, τοῦ δυναμένου νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς τὰς μικρὰς τῶν βροτῶν κεφαλὰς τὰς ὑψηλοτέρας ἐκφράσεις καὶ τὰ βαθυτέρα διανοήματα), ἀποδέχονται ἀπροφυλάκτως ὅτι ὁ κατακλυσμός ἐκεῖνος, ἂν μὴ καὶ ὑπὸ βροχῶν προῆλθεν ὅμως ἐκ παγετοραγίας κατὰ τὸν βορείον πόλον, ἐν ἡμέρᾳ μεγίστης θερμοκρασίας, ὅτε ἀναλυθέντων τῶν πάγων εἰς ὠκεανούς ὑδάτων, περιέβαλον ταῦτα τὴν Γῆν, κατὰ τὸν ὑπὸ τοῦ Γαλιλαίου ἀνακαλυφθέντα νόμον τοῦ κέντρου τῆς βαρύτητος. Τίς λοιπὸν οἶδεν ἂν, μετὰ περίοδον ἄλλην ἐτῶν, δὲν θὰ συμβῇ τοῦτ' αὐτὸ ἐν τῷ νοτίῳ ἡμισφαίριῳ, ἐνθα ὡς παρατηρεῖται, αἱ ὥραι τοῦ φθινοπώρου καὶ τοῦ χειμῶνος ὑπολογίζονται ὡς 168 ὀλιγώτεραι ἐκείνων τοῦ βορείου, οὕτω δὲ συντελοῦσιν εἰς εὐρύτεραν ἐκείνου καὶ ὀγκωδεστέραν ἀπόψυξιν; Ὑπάρχουσι μάλιστα τινες, ἀναβιβάζοντες τὴν ἐποχὴν ταύτην τῶν περιοδικῶν κατακλυσμῶν, εἰς ἐτῶν μυριάδα μίαν. Τοῦτο βεβαίως δὲν εἶνε βλαβερόν, τὸν ἀντίον δύναται νὰ προσγείνῃ σωτήριον τῇ μελλούσῃ ἀνθρωπότητι ἥτις, προγινώσκουσα τὸ κακὸν καὶ τὸ ἔστος τῆς συντελείας τῆς, δύναται νὰ κατασκευάσῃ εὐρύτερας καὶ τελειότερας κιβωτούς, πλείστας δὲ περιστράς ἀγγελιαφόρους νὰ προγυμνάσῃ, δι' ὧν νὰ ἐξακριβώσωσιν οἱ εὐτυχεῖς σωθησόμενοι βροτοὶ τὴν βαθμιαίαν κατακάθισιν τῶν ἀπείρων ὑδάτων.

Ἀξιοπερίεργος δ' εἶνε καὶ ἡ θεωρία τοῦ ἐξόχου φυσιολόγου καὶ συγγραφέως Γάλλου Buffon, ὅστις ἐν τῷ τολμηρῷ αὐτοῦ συγγράμματι *les Époques de la Nature* καταριθμῶν τὰ ἔτη, ἅτινα ἔδει νὰ παρέλθωσιν ἀπὸ τῆς δευτέρας τῆς γῆς φυτικῆς περιόδου μέχρι τῆς σημερινῆς θερμοκρασίας τῆς, καὶ προϋπολογίζων ἀκόμη ἐκεῖνα ἃ δέον νὰ παρέλθωσι, μέχρις οὗ αὕτη ἐν τῷ κέντρῳ παντελῶς ἀποψυχθῇ, προλέγει ὅτι θ' ἀνοιχθῶσι χάσματα μέγιστα, πληρωθησόμενα διὰ τοῦ ἀπομενοῦντος ἀέρος ἢ καὶ ὑδατος, ἐνθα πάντα τὰ ζῶα θὰ καταρρίπτωνται καταφεύγοντα ἐκεῖ, ὅπου θέλουσι καὶ ταῦτα μεταβληθῇ ἀκολούθως εἰς σώματα στερεά. Ἀλλ' ἡ πρὸ αἰῶνος ἐξαγγελθεῖσα αὕτη θεωρία εἶνε σήμερον ὅλως ἐγκαταλελειμμένη, ἀφοῦ γνωρίζωμεν ὅτι ἡ ἐν τῷ κέντρῳ τῆς σφαίρας μας θερμότης οὐδὲν ὅλως ἐπιδρά ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς, ἐνθα ἡ ζωὴ θάλλει διὰ τῆς ζωογόνου τοῦ ἡλίου θαλπωρῆς.

Ἐκτός δὲ τῶν ἀνωτέρω θεωριῶν περὶ συντελείας τοῦ ἡμετέρου κόσμου ὑπῆρχαν καὶ ἄλλαι τινες, ὡς ἐν παραδείγματι, ἡ διὰ τῶν ἀνέμων καὶ τῶν βροχῶν, καθόσον παρατηρεῖται ὅτι διὰ τούτων ἀπαύστως πᾶσα τῆς γῆς ἀνωμαλία ὁμαλύνεται ὥστε, ἂν ἐπ' ἄπειρον ἐξακολουθήσῃ ἄνευ νέων τοῦ ἐσωτερικοῦ ἐξάρσεων, τὰ ὑδάτα θέλουσι καλύψει τὴν ἐπιφανείαν τῆς, καθ' ὅλην τὴν ἑαυτῆς περιφέρειαν εἰς βάθος τοὐλάχιστον 200 μέτρων.

Ἀλλὰ μὴ θέλοντες νὰ ἐκταθῶμεν ἐπὶ μήκιστον, ὅπως μὴ ὀχληροὶ γενώμεθα, θὰ ἐκθέσωμεν ἐν συντομίᾳ δύο ἔτι θεω-

ρίας, αἵτινες καὶ ἐπιστημονικώτεραι τυγχάνουσι καὶ πλείους ὁπαδούς ἔχουσιν, ἡ δευτέρα μάλιστα τῶν ὁποίων, ἀντίθετος τῇ πρώτῃ ἀναπτυσθεῖσα πρὸ τινων ἐτῶν ἐν τῇ τῆς Βιέννης ἐμπορικῇ λέσχῃ ὑπὸ τοῦ διασήμεου ἀστρονόμου Ραδόλφου Φάλβου, ἀπέκτησε καὶ ὁσημέραι ἀποκτᾷ θιασώτας τὰ ἐξοχώτερα καὶ ἐπιστημονικώτερα πνεύματα τοῦ κόσμου.

Ἡ πρώτη τούτων παραδεχθεῖσα τὴν ἐν τῷ ἀπομεμακρυσμένῳ μέλλοντι ἀπόψυξιν τοῦ ἡλίου, ὡς ἐκ τῶν παρατηρουμένων κηλίδων αὐτοῦ, αἵτινες ἀπὸ αἰῶνος εἰς αἰῶνα πλείοτεραι καὶ μεγαλείτεραι ἐσημειώθησαν, καὶ προαναγγελοῦσα ὅτι, καὶ αὐτὸς θὰ ὑποστῇ τὸ τῶν πλανητῶν του πάθημα συνεπέρανε φυσικῶς τὴν στέρωσιν πάσης πηγῆς δι' ἡμᾶς θερμογόνου καὶ ζωογόνου καὶ κατ' ἀκολουθίαν τὴν ἀναπόφευκτον συντέλειαν τῆς γηίνης ζωῆς. Σημειωτέον δ' ἐν παρενθέσει ὅτι, οἱ παραδεχόμενοι τὴν θεωρίαν ταύτην ἤτοι τὴν ὑπαρξίν κηλίδων ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ τοῦ ἡλίου, ἐννοοῦσι προδήλως σκοτεινότερά τινα μέρη πρὸς τὴν φαεινοτάτην αὐτοῦ περιφέρειαν, ἂν καὶ τὸ φέγγος αὐτῶν εἶνε δισχιλιᾶκις λαμπρότερον πρὸς τὸ τοῦ ἡμετέρου δορυφόρου, τῆς Σελήνης. Ὡστε ὁ πατήρ ἡμῶν καὶ εὐεργέτης ἡλῖος, ἀποψυχόμενος κατ' ὀλίγον μέχρις οὗ στερεοποιηθῇ ὀλοτελῶς, δὲν θὰ δύναται νὰ ἐκπέμπῃ τὴν λάμψιν καὶ τὸ θάλλπος αὐτοῦ δι' ὧν αἱ πλείσται τῆς ἡλιακῆς οἰκογενείας μας σφαῖραι ζωογονοῦνται, ἀλλὰ συνέλκων κατὰ τὸ ἄπειρον τῶν οὐρανῶν χάος θὰ στρέφῃ αἰωνίως πλανήτας, ἄνευ τινὸς ζωῆς καὶ τῆς ἐλαχίστης σκέψεως.

Περὶ δὲ τῆς δευτέρας δοξασίας, τῆς τοῦ Φάλβου, ἣν ἀκροθυγῶς ἀνωτέρω ἐσημειώσαμεν, ἀντὶ πάσης ἄλλης ἐμῆς ἀναπτύξεως, θεωρῶ ἀσυγκρίτῳ λόγῳ προτιμότεραν τὴν αὐτολεξεῖ καταχώρισιν, ὡς ἐν ἐπιστολῇ δημοσιευθείσῃ περιέχεται, γλαφυροτάτης συνόψεως τοῦ λογίου Θεαγένοους Λειβαδᾶ, αὐτηκόου γενομένου τῆς πρωτοτύπου ταύτης θεωρίας.

« Τὸν ἡμέτερον πλανήτην ἐπαπειλοῦσιν, εἶπεν ὁ ἐξοχος » ἐπιστήμων, κίνδυνον πλείστοι· ἡ καταστροφή του ὅμως ἔσται » οὐχὶ ἀθρόα καὶ αἰφνίδιος, ἀλλὰ βραδεῖα, σχεδὸν ἀνεπαίσθητος, πολλαπλῇ καὶ ποικίλλῃ. « Ο. τι δ' ἐβρέθη περὶ τῆς » Γῆς, ἰσχύει καὶ περὶ ὅλου τοῦ πλανητικοῦ συστήματος, » καθάπερ πρὸ πολλοῦ ἀπέδειξεν ἡ τῆς θερμότητος θεωρία. » Τὸ πλανητικὸν σύστημα ὁμοιάζει πρὸς ἐκκρεμὲς ὥρολόγιον » κινδυνεύον νὰ σταθῇ, διότι καταπίπτει ὁσημέραι τὸ βάρος. » Ὡς ἅπαντες οἱ πλανῆται συνεισφέρουσιν μετὰ τοῦ ἡλίου, οὕτω » καὶ πάντες οἱ ἥλιοι τοῦ γαλαξικοῦ μας συστήματος, θὰ » συγχωνευθῶσι ποτε εἰς μίαν μόνον πελώριον ὁμάδα, ἥτοι » ἓνα μόνον γιγαντιαῖον ἥλιον. Τοιαύτη συγκέντρωσις ἐκτε- » λεῖται βαθμηδὸν ἐν πάσει τῇ φύσει· αἱ κινήσεις ἅπασαι » μεταποιοῦνται εἰς θερμαντικόν. Ἀντάξιον τοῦ κόπου ἐπομέ- » νως φαίνεται νὰ ἐρωτήσῃ ἡ ἐπιστήμη, ὅποια τις ἔσται ἡ » τελικὴ τοῦ σύμπαντος κατὰστασις μετὰ παρέλευσιν χιλιά- » δων ἴσως ἢ μυριάδων ἐτῶν. Ἐὰν τὰ γιγαντιαῖα καὶ ἄνισον

«έχοντα θερμοκρασίαν σώματα ήδύναντο επί τέλους νά στα-
 »θώσι τὸ ἐν πλησίον τοῦ ἄλλου, τότε παυομένων τῶν κινή-
 »σεων καὶ ἀντιστηκωνομένης τῆς θερμότητος, ὁ κόσμος ὅλος
 »ἔπρεπε νά μείνῃ εἰς αἰῶνας αἰώνων μία μάζα νεκρά. Ἐπειδὴ
 »ὅμως ἅπαντα τὰ σώματα μεταποιοῦνται εἰς ἐν μόνον, καὶ
 »ἐπειδὴ ἡ ὅλη εἰς τὸν αἰθέρα ἐξακοντιζομένη θερμότης ἀντα-
 »νακλᾶται ἀδιαλείπτως ὡς δυνάμεις βαρύτητος, μεταποιοῦ-
 »μένη ἀνεπαισθήτως εἰς θερμαντικόν, ἔπεται ὅτι ἡ ὅλη τοῦ
 »σύμπαντος ἐνέργεια συναθροίζεται ἐν τῇ ἄκρᾳ καὶ τελικῇ
 »μάζῃ ὡς θερμότης, ἐπαρκούσα νά μεταβάλλῃ τὴν μάζαν ἐ-
 »κείνην εἰς ἄτμῳν, διὰ τοῦ ὁποῖου θ' ἀποκαταστῇ ἡ πρωτογε-
 »νης οὐμίχλη, ἐξ ἧς ποτε παρήχθη ὁ νῦν κόσμος. Τότε δ'
 »ἄρχεται ἐκ νέου ἡ δημιουργία τοῦ κόσμου, οὗ τινος ὁ βίος
 »ἀποκαλύπτεται ἐν αὐστηρᾷ καὶ κανονικῇ ἐκτάσει καὶ συ-
 »στολῇ, οὐδόλως διαφερούση πρὸς τὰς ἀναπνοὰς ζώου τρις-
 »μερίστου. Ὁ κόσμος εἶνε ὠρολόγιον, χορδιζόμενον ἀφ' ἑαυτοῦ,
 »ἐπειδὴ δ' οὐδεμία δυνάμεις ἀπόλλυται, τὸ παιγνίδιον ἐπα-
 »ναλαμβάνεται ἀδιακόπως. Ἡ καταστροφή τοῦ κόσμου εἶνε
 »οὐδὲν ἄλλο ἢ ἡ παλλιγενεσία τοῦ κόσμου, εἶπεν ἐν τέλει
 »ὁ ἐπιφανὴς ἀστρονόμος».

Ἡ δὲ θεωρία αὕτη ἐπιστημονικωτάτη καθ' ἑαυτὴν καὶ
 κατ' ἀκολουθίαν, πιθανωτάτη οὐδαμῶς συγκρούεται ἀλλὰ καὶ
 εἶτι ὑποστηρίζεται διὰ τῆς νέας θεωρίας τοῦ Wolf περὶ τῶν
 Ἡλιακῶν κηλίδων, καθ' ἣν αὗται εἰσὶν ἀποτέλεσμα ὡς διὰ
 σοφῶν πειραμάτων ἀποδεικνύεται οὐχὶ ἀποψύξεως ἢ νεφῶν κα-
 πνοῦ, εἴτε σκωρίας τῆς τοῦ ἡλίου φωτοσφαίρας, ἀλλ' ὅλως τού-
 ναντίον ἄπλετον καὶ ἀκατανόητον φῶς, ὑπερβάλλον τὸ μέτρον
 τῆς ἀνθρωπίνης ἀντιληπτικότητος ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστ' ἐν τέλει
 μετασχηματίζεται καὶ ἀναπαρίσεται ἐν ἡμῖν ὡς σκότος ἢ κηλὶς.

Ὅπως πότ' ἂν γένηται, ὅμως, φίλε μου, ἡ συντέλεια τῆς ζωῆς
 καὶ τῆς ὑπάρξεως τοῦ ἡμετέρου κόσμου, ἡ διὰ πυρός, ἡ δι'
 ὑδατος, ἡ κομήτου, ἡ σεισμῶν, ἡ κατακλυσμῶν, ἡ διὰ τῆς
 καταψύξεως τοῦ ἡλίου καὶ τῆς ἐκ τούτου στειρώσεως πάσης
 πηγῆς δ' ἡμᾶς θερμογόνου καὶ ζωογόνου, εἴτε τοῦ Βυφῶνος
 ἢ ἀπίθανος ἰδέα ἐπαληθεύσῃ, εἴτε ἡ θαυμασία, ἐπιστημονικὴ
 καὶ πρωτότυπος θεωρία (καθόσον μέχρι οὗ καὶ αὕτη πραγ-
 ματοποιηθῇ θέλει μένει θεωρία) τοῦ Ῥαδόλφου Φάλβου, εἶνε
 βεβαιότατον ὅτι οὐδεμίαν διαταραχὴν, ἐκτὸς αὐτῆς ταύτης
 θέλει ὑποστῇ ἡ ἐναρμόνιος λειτουργία τοῦ ἐνάστρου στερεώ-
 ματος. Ἄλλοτε ὁ ἄνθρωπος, ὑπὸ τοῦ ἐμφύτου ἐγωῖσμου οἰ-
 στρηλατούμενος, ἐνόμιζεν ἑαυτὸν ὡς τὸ θαυμασιὸν δημιούρ-
 γημα τοῦ σύμπαντος, μονάρχην τῆς πλάσεως, κατοικοῦντα
 τὸ κέντρον αὐτῆς, περὶ τὸ ὁποῖον ὡς περὶ ἄξονα ἐστρέφοντο
 κινούμεναι αἱ οὐράνιαι τῶν ἀστέρων λυχνίαι, μόνον καὶ μόνον
 ὅπως φέγγωσιν ἄνωθεν τῶν κεφαλῶν μας, παιδιᾶς ἢ τέρ-
 ψεως χάριν. Ἦδη ὅμως ἤρχισε νά διαγιγνώσκῃ, ἂν μὴ διέγνω,
 τὴν οἰκτρὰν αὐτοῦ πλάνην, διότι πρὸς τὸ ἀτελεύτητον ἐκεῖνο
 σύμπαν ἡ ὑπάρξις τοῦ ἡλίου καὶ τῶν πλανητῶν του εἶναι τό-

σον ἄγνωστος ἢ καὶ τὸ πάθημα αὐτοῦ τόσο ἐπουσιῶδες, ὥστε
 οἱ κάτοικοι τῶν πλησιεστέρων ἄστρον, ἄλλων πλανητικῶν
 συστημάτων, οὐδόλως ἴσως ὑποπτεύουσι τὰ παρ' ἡμῖν διάφορα
 συμβαίνοντα, ἔστω καὶ τὴν καθολικὴν, ὅταν ἐπακολουθήσῃ,
 καταστροφὴν μας.

Πόσον βραχεία εἶνε τὰ ἀκρότατα ὅρια ἡμῶν, καὶ πόσον
 μικροσκοπικὴ ἡ σφαῖρα τῶν ἐφημέρων συμφερόντων καὶ τῶν
 ἀδίκων μας πράξεων, ἡμεῖς δὲ ὅποιοι μύρμηκες ἂν καὶ ἡμε-
 θα τοσοῦτον ἀλαζόνες!

Μεθ' ὅλα δὲ ταῦτα ἴσως μ' ἐρωτήσητε, ὡς συμβαίνει συνή-
 θως ποῖον τέλος πάντων τὸ πρακτικὸν συμπέρασμα τῆς διατρι-
 βῆς σας ταύτης; Τί θὰ ὠφελήσῃ τὸν ἄνθρωπον ἂν διαγνώσῃ
 πῶς ἡ ὁμολογηθεῖσα συντέλεια ἢ μᾶλλον ἡμεταβολή, τοῦ κό-
 σμου τούτου προγενήσεται, ἅμα δ' ὅτι ἡ ζωὴ θὰ ἐξακολουθήσῃ
 νά περιανυγάζῃ καθ' ἅπαν τᾶλλο χάος, ἐνῷ οὐδ' ἐλάχιστον στίγ-
 μα θὰ ἀπομείνῃ εἰς τὸ μέρος, ἐνθα ἐπὶ χιλιετηρίδας ὅλας, τῆς
 σφαίρας ταύτης οἱ τρανοὶ χρυσοστόλιστοι κακοῦργοι, ἡδίκησαν,
 ἐφόνευσαν, ἔφαγον, κατεκοιμήσαντο;

Ἡ ἀπόκτησις, φίλε μου, τῶν τοιούτων γνώσεων ὅχι μόνον
 ἱκανοποιεῖ καὶ πῶς τὴν ἡμετέραν ἀκατάσχετον περιέργειαν πρὸς
 πᾶν ὅτι δι' ἡμᾶς θεωρεῖται μυστηριώδες, ὅχι μόνον ἐπενεργεῖ
 ὡς ὅξυς πτερινιστὴρ πρὸς περαιτέρω μελέτας καὶ ἐπίδοσιν εἰς
 τὰς φυσικομαθηματικὰς ἐπιστήμας, δι' ὧν ἄτομά τε καὶ ἔθνη
 καὶ κοινωνίαι σήμερον εὐήμεροῦσιν ἀλλ' εἶνε πρὸς τούτοις καὶ ἐ-
 παύξεις ἐν τῇ συνειδήσει ἡμῶν τῆς πρώτης ἐκείνης ἀποδεί-
 ξεως περὶ τῆς ὑπάρξεως τοῦ Θεοῦ, ἣν παιδίᾳ εἶτι διδασκόμεθα
 ἐν τῇ κατηχήσει εἰς τὰ σχολεῖα, ἄνδρες δὲ γενόμενοι ἐν τῇ
 μεταφυσικῇ εἰς τὰ Πανεπιστήμια.

Καθωρῶντες ὁρατῶς καὶ ψηλαφῶντες, ὅτι τὸ μέγα τοῦτο
 θέατρον εἶνε πλήρες, ὡς λέγουσιν οἱ φιλοσοφοῦντες, συμβεβη-
 κότων, ὑποκειμένων ἀεὶ εἰς ἀλλοιώσεις, μεταβολὰς. συνθέ-
 σεις, διαλύσεις, καὶ ἀνερχόμενοι ἐπ' ἄπειρον τὴν μακρὰν κλί-
 μακα τῶν χρόνων, τῶν αἰώνων καὶ τῶν ἐποχῶν, ἀνερευνῶντες
 τὴν προγεγεννημένην αἰτίαν ὅλων αὐτῶν τῶν συμβεβηκότων,
 εἴμεθα ἐπὶ τέλους ἡναγκασμένοι νά σταματήσωμεν λογικῶς
 καὶ ἀναποδράστως, πρὸ Δυνάμεως πρωταίτιου, ζωαρχικῆς, καὶ
 αὐθυπάρχτου. «δι' ἧς πάντα ἐγένετο καὶ χωρὶς αὐτῆς ἐγένετο
 οὐδὲ ἐν, ὃ γέγονε,» χθὲς καὶ σήμερον τῆς αὐτῆς διαμεινάσης
 ἐν ἀκροτάτῃ τελειότητι, τὴν ὁποίαν καλοῦμεν ἐν τῇ γλώσσῃ
 μας, Θεόν. Οὕτως δὲ προαγόμενος εἰς τὰς σκέψεις του καὶ τις
 τῶν ἐξοχωτέρων καὶ θετικωτέρων φιλοσόφων τοῦ καθ' ἡμᾶς
 αἰῶνος, ὁ πρότινος ἀποβιώσας Littre, ἐπιλέγει ἐν τινι αὐτοῦ συγ-
 γράμματι «Ἄν καὶ ἦνε ὅλως ἀδύνατον νά γνωρίσωμεν τὸν ἄγνω-
 στον, μᾶλλον τοῦτο δυνάμεθα νά βεβαιώσωμεν τὴν ὑπαρξίν του».

Κατανοοῦντες λοιπὸν εὐσυνειδήτως αὐτὸν ἐν τελειοτάτῃ
 πανσοφίᾳ, ἐν μεγίστῃ δυνάμει, ἐν ἀκροτάτῳ ἀγαθῷ, ἀποκα-
 λύπτομεν τὴν κεφαλὴν καὶ κλίνομεν τὸ γόνυ, ἀναφωνοῦντες

1) Ἰω. Κεφ. Ι. 3.

παντοῦ καὶ πάντοτε· «Μέγας εἶ, Κύριε, καὶ θαυμαστά τὰ ἔργα Σου, καὶ οὐδεὶς λόγος ἐξαρχέσει πρὸς ὕμνον τῶν θαυμασίων Σου».

ΣΤΑΥΡΟΣ Π. ΑΛΟΥΠΗΣ.

ΗΤΟ ΑΔΙΚΟΝ.

Οικογενειακὸν δράμα.

Πρωτότυπον

(Συνέχεια, ἴδε προηγούμενον φύλλον)

V

Τὸ ἀτμόπλοιον ἀνεχώρησε κατευθυνόμενον εἰς τὸ ἐν Ἀθωνι μοναστήριον· ἀλλὰ φεῦ! ἡ Ἀγγελικὴ τὰς λυπηρὰς τοῦ παρελθόντος ἀναμνήσεις νὰ ὑποφέρει δὲν ἠδύνατο· καὶ ἐντὸς αὐτοῦ τοῦ πλοίου, ἡ σκιὰ τοῦ πατρὸς αὐτῆς καὶ τῆς ἀδελφῆς, ἐνεφανίζοντο ἔμπροσθέν της· προσεπάθει νὰ κοιμηθῇ προσκεφάλαιον ἔχουσα τὴν λήθην, ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο, διότι ἦτο ἀργά. Μόνον τὴν πατρικὴν καὶ ἀδελφικὴν στοργὴν ἣν εἶχε πρότερον ἀναμνησκομένη, ἀνελύετο εἰς δάκρυα καὶ ἐρρίπτετο εἰς βεμβασμόν. Ἐζήτουν δὲ τότε, ὅτε πλοίαρχος καὶ τις γυνὴ ἐπιβᾶτις νὰ τὴν παραμυθήσωσιν· ἀλλὰ ματαίως!

Σκεφθεὶς δὲ τότε ὁ πλοίαρχος ἔκρινε καλὸν ἵνα φέρῃ αὐτὴν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, ὅπως, βλέπουσα τὴν μαγικὴν θεὰν τῆς φύσεως, τὸν ὁρίζοντα, τὴν νέαν Σελήνην χάνουσαν τὸ φῶς αὐτῆς πρὸ τῶν ζωηρῶν ἀκτίνων τοῦ Ἡλίου, λησμονήσῃ τὸ παρελθόν, καὶ ἔλθῃ εἰς ἑαυτήν. Τοῦθ' ὅπερ καὶ ἔπραξε. Ὁ πλοίαρχος ἐκ δεξῶν καὶ ἡ γυνὴ ἐξ ἀριστερῶν κρατοῦντες αὐτὴν ἔφερον ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, ἐλπίζοντες ἂν ὅχι ταχέαν, τοῦλάχιστον βραδείαν ἀλλοίωσιν τῆς ἐπικινδύνου ἀσθενείας τῆς προερχομένης ἐκ τῆς ἄκρας μελαγχολίας αὐτῆς. Ἀλλὰ πᾶσαι αἱ προσπάθειαι αὐταὶ ἀπέβησαν ἀνωφελεῖς. Τῇ ὥμῳ, ἀλλ' οὐδεμίαν λέξις ἐκ τῶν χειλέων αὐτῆς ἐξήρχετο, οὐδεμίαν ἀπάντησις. Ἰστατο μόνον ἐπὶ τινὰ λεπτὰ πλησίον τῆς πρύμνης λίαν σκεπτικὴ καὶ σύννους· μετὰ ταῦτα γονυπετήσασα πλησίον τοῦ πλοίαρχου καὶ τῆς γυναικὸς ἤρξατο προσευχομένη· οὐδεμίαν λέξιν τὰ ὥχρ'α καὶ μεμαραμένα αὐτῆς χεῖλη ἐπρόφερον, εἰμὴ μίαν καὶ μόνην ἀποτεινομένην πρὸς τὸν ὕψιστον, «συγχώρησόν μοι συγχώρησόν μοι.»

Μόλις τὰς δύο τελευταίας λέξεις ἐπρόφερε καὶ ἠγέρθη ὡς μανιώδης· οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῆς ἐγένοντο τοσοῦτον ἄγριοι, ὥστε τὸ βλέμμα της ἦτο λίαν ἐπίφοβον. Πάραυτα ὁ πλοίαρχος ἔλαβε τὴν χεῖρα αὐτῆς, καὶ σφίγγας αὐτὴν εἰς τὴν ἰδικὴν του τῇ εἶπεν:

— Τί ἔχεις Ἀγγελικὴ; τί ἔπαθες;

— ὦ, τίποτε, πλοίαρχε, τίποτε· τὸ τέρμα τῶν δεινῶν μου βλέπω καὶ ἡ χαρὰ μου δὲν ἔχει ὅρια. ὦ, νά! . . . τὸ βλέ-

πεις; μὲ περιμένει· ἰδοὺ μὲ βλέπει· μὲ ἔλκει ὡς ὁ μαγνήτης τὸν σίδηρον. ὦ, δὲν πρέπει νὰ μείνω· τὸ ἀπεφάσισα.»

Καὶ ταῦτα λέγουσα, μανιωδῶς ἀπεσπάσθη ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ γέροντος καὶ μεγαλοσώμου πλοίαρχου, καὶ ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν, πρὸς τὸ μέρος τῆς πρύμνης.

Ὁ πλοίαρχος ἐπὶ τῇ θεᾷ ταύτῃ τοῦ αἰφνιδίου καὶ ἀπευκαταίου τοῦτου συμβάματος ἔμεινεν ἐμβρόντητος καὶ μόνος· διότι ἡ ἐπιβᾶτις εἶχε κατέλθει πρὸ τινων λεπτῶν ἵνα ἴδῃ τὰ δύο αὐτῆς τέκνα. Δὲν εἶχε φωνὴν ἵνα εἰς τὸν μηχανικὸν δώσῃ διαταγὴν νὰ σταματήσῃ τὴν ἀτμομηχανήν. Ἐπεσεν ὕψτις ἐπὶ τοῦ καταστρώματος. Ὁ κρότος τοῦ σώματος αὐτοῦ εἴλκυσε πάραυτα τὴν προσοχὴν τοῦ τε ὑποπλοίαρχου, τῶν ναυτῶν, καὶ τινων ἐπιβατῶν. Ἐστησαν πέριξ αὐτοῦ. Τὸν παρετήρουν μετὰ περιεργείας, προσπαθοῦντες διὰ τοῦ αἰθέρος μεμιγμένου μετ' ὀλίγου οἰνοπνεύματος ἵνα τὸν ἐπαναφέρωσιν εἰς τὴν ζωὴν· ἀλλὰ μάτην. Ἦτον νεκρὸς προσβληθεὶς ὑπὸ ἀποπληξίας. Ἐνόμισεν ὁ δυστυχὴς ἑαυτὸν αἴτιον τῆς αὐτοκτονίας τῆς Ἀγγελικῆς, διότι διέφυγε τῶν χειρῶν του αἰφνιδίως.

Μετὰ μίαν ὥραν τὸ ἀτμόπλοιον ἠγκυροδόλησεν εἰς τινὰ πλησίον νῆσον, ἐνθα ἐτηλεγραφήθη εἰς τὴν πόλιν πᾶν τὸ συμβαμα. Ἀμέσως δὲ ἔγγραφος ἐστάλη ἐκ τοῦ Προξενείου ἡ λυπηρὰ εἶδησις εἰς τὸν οἶκον τῆς χήρας.

Δυστυχία ἐπὶ δυστυχίας!

VI

Μάτην ὠδύρετο ἡ τεθλιμμένη μήτηρ διότι ἀπώλεσε σύζυγον καὶ δύο θυγατέρας ἐν διαστήματι ἑτῶν δεκαῆξ. Ἐννοήσασα δὲ τέλος, ὅτι τὸ κακὸν οὐδεμίαν θεραπείαν ἐπεδέχετο, ἐγκατέλειπε τὰ δάκρυα καὶ τοὺς θρήνους, καὶ ἐναγκαλισθεῖσα τὴν μόνην θυγατέρα της Ἀλεξάνδραν λέγει:

— Τὰ πάντα ἄς λησμονήσωμεν, ἵνα μὴ καὶ ἡμεῖς ἀποθάνωμεν πρωῒμως, ἀφοῦ ὁ Θεὸς θέλει νὰ ζήσωμεν. Τὴν μητρικὴν στοργὴν ἣν ἔτρεφον πρὸς τὰς ἀδελφάς σου, θὰ στρέψω πρὸς σέ, Θά σέ ἀγάπῃ ὡς ἡ Μάρθα τὴν Μαρίαν, καὶ ἔτι πλέον.

— ὦ, σέ εὐχαριστῶ, μῆτέρ μου· παῦσον, παῦσον, πλέον μὴ πάλιν ἀναμνήσεις παρελθούσας· τὸ μέλλον μας πρέπει τώρα νὰ ἴδωμεν· οὐδὲν βλέμμα ἐπὶ τοῦ παρελθόντος διότι ἐκάστη στιγμή δύναται νὰ μᾶς λυπῇ.

— Ναί, θυγατερ, ἀλλ' ἦτορ ἄδικον. Σύζυγον, Ἀμαλίαν, Ἀγγελικὴν, τρία προσφιλέστατα ἡμῶν ὄντα, ἐν διαστήματι ὀλίγων ἐτῶν, νὰ ἀπωλέσωμεν! ὦ, ναί, ἦτο ἄδικον!

— Παῦσον, μῆτερ, μὴ βλασφήμει· οὕτως ἠθέλησεν ἡ παντοδυναμία του.

Καὶ ἔκτοτε ἡ μήτηρ οὐδεμίαν ἀνάμνησιν τῶν παρελθόντων ἔφερε. Οὐδὲν συνεχίνει αὐτὴν· οὔτε αὐτὴ ἡ πτωχεία των.

Ἡ Ἀλεξάνδρα πορευομένη καθ' ἑκάστην εἰς τὸ κατὰστημα